

GRONINGER

COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD VOOR DE STAD GRONINGEN EN OMMELANDEN.

DE STAATSRAAD, GOUVERNEUR van de Provincie Groningen brengt ter kennis van de daarbij belanghebbenden, dat de **PASSAGIE MET RIJSTUIGEN EN VEE** over de **SEBALDEBUURDERTIL**, van af den 27sten JULIJ AANSTAANDE tot nadere KENNISGEVING zal zijn **Gestremd**.

GRONINGEN,
28 Julij 1846.
De Staatsraad, Gouverneur voornd.:
Bij deszelfs afwezen,
Het Lid der Gedeputeerde Staten:
G. J. KEISER.

BERENDMAKING.

BURGMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad Groningen brengen bij deze ter kennis van de BELASTING-SCHULDIGEN, dat het door den Heer STAATSRAAD, GOUVERNEUR der Provincie Groningen, bij besluit van den 17den Julij 1846, no. 13, gearresteerd en invorderbaar verklaard **KOHIER** van het **PATENTREGT**, over het vierde kwartaal van het dienstjaar 1844, van deze Gemeente, op heden in den Heer **ONTVANGER der DIRECTE BELASTINGEN** in deze Gemeente ter invordering is ter hand gesteld, en dat ieder verplicht is, zijnen aanslag op den bij de Wet bepaalden voet te voldoen, — en herinneren tevens de belanghebbenden, dat, bijaldien zij mogten vermeenen, bij hunnen aanslag bezwaard te zijn, zij hunne klagen deswege moeten indienen **binnen drie maanden na heden**, en dat die klagen moeten worden geschreven op Zegel, gerigt aan Heeren Gedeputeerde Staten, en worden bezorgd bij den Heer Controleur der Directe Belastingen.

Gedaan in het Raadhuis te Groningen, den 27sten Julij 1846.
Burgemeester en Wethouders.

Bij afwezigheid van den Burgemeester,
De Wethouder H. W. VAN GIFFEN.
De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen:
J. H. M. HORA SICCAMA.

ITALIE.

ROME, 9 Julij.

Eergisteren is de Paus te voet uit de kerk St. Jan terug gekeerd. Eene onafzienbare menigte heeft zich om hem heen gedrongen, ten einde den zegen van hem af te smeeken. Eene arme, oude en zwakke vrouw, die haar huis niet kon verlaten, vroegde dien zegen op den drempel harer deur; dadelijk daarop is de Paus bij haar binnengetreden en heeft haar, behalve zijnen zegen, eene rijke gift gegeven. Deze daad van Apostolische liefdadigheid heeft de menigte tot zulk eenen graad van geestdrift opgewonden, dat een groot aantal personen nederknielden en zelfs de steenen kusten, op welken de Paus zijne voeten gezet had. Pius IX gaat steeds voort met de grondregels van de Evangelische eenvoudigheid te volgen, welke hij in alle omstandigheden wil bewaren. Zoo heeft hij ook al die pracht van koetsen, gevolg, gendarmes, pikeurs, dragonders, enz. afgeschafte, zonder welke men nimmer een' zijner voorgangers in het openbaar zag verschijnen.

De Paus heeft voorts op het oog een bewerkstelligt reeds de belangrijkste bezuinigingen; hij hoopt, dat, bij eene behoorlijke tenuitvoerlegging der mogelijke middelen, de Pauselijke Staat in zes tot acht jaren hoogstens van alle schulden vrij zal zijn. Zoo heeft hij thans aan de *Consulta di Stato* eene aanzienlijke vermindering van de militaire magt en de afschaffing van de Zwitsersche troepen voorgelagen, alsmede eene afschaffing van eene groote menigte kloosters in Rome (zoo zelfs, dat voor elke orde aldaar voortaan slechts één klooster zoude bestaan blijven en de ingetrokkene kloosters aan den Staat, tot betere instandbrenging van de vernietiging der staats-schulden, overgelaten zouden worden). Van de 136 monseignes, die tot den hofstaat van de vroegere Pausen behoorden, en die den staat hoogst aanzienlijke sommen kosten, heeft Pius IX niet minder dan 128 eervol ontslagen; hij wil zich niet acht tevreden stellen. De geestdrift van het volk voor Pius IX klimt van dag tot dag.

DUITSCHLAND EN AANGRENZENDE RIJKEN.

WEENEN, 18 Julij.

De heer *Deinhardstein*, censor van de letterkundige bladen van Weenen, is van zijnen post ontszet, op het aandrigen van Rusland, omdat hij in de *Theater Zeitung* een artikel had laten slaan, in hetwelk de voorspoed der Russen in den Kaukasus in twijfel getrokken was. Het Gouvernement heeft nog geen' opvolger voor den heer *Deinhardstein* kunnen vinden, daar al de letterkundigen, tot wie men zich dienaangaande vervoegd had, gemeend hebben, voor die eer te moeten bedanken.

MUNCHEN, 18 Julij.

Bij een gisteren alhier uitgeborsten zeer zwaar onweder zijn drie digt bij het station staande baanopassers door den bliksem getroffen. Naar men verneemt, trof die bliksem de keten van den electro-magnetischen telegraaf en wierp verscheidene in de nabijheid staande personen ter aarde, doch zonder hen aanmerkelijk te beschadigen.

BERLIJN, 22 Julij.

Sinds gisteren avond is hier in de hoogere militaire kringen de tijding verspreid, dat Z. K. H. prins *Frederik* te Dusseldorp tot gouverneur van de bondsvesting Luxemburg is benoemd.

FRANKFORT, 22 Julij.

Te Berlijn heeft zich eene vereeniging gevormd met het doel, om eene kerk te bouwen voor alle belijdenissen.

Op sommige plaatsen van de Bergstraat heeft men reeds rijpe druiven geplukt.

Ten gevolge van het failleren der firma *Hinke en Co.* te Hamburg, heeft thans ook het huis *F. E. Oelrichs* te Bremen zijne betalingen gestaakt; intusschen gelooft men, dat dit kantoor weldra in staat zal wezen, om al zijne crediteuren te voldoen.

Uit Palermo zijn drieduizend oranjeboomen naar Petersburg verzonden, om de zalen te versieren, in welke het bal moet plaats hebben, bij gelegenheid van het huwelijk van prinses *Olga* met den prins van Wurtemberg.

Van den 23sten. Volgens de jongste berichten uit Athene over de onlangs, in de eparchien Messenie en Kalama, plaats gehad hebbende aardbeving, hebben deze gewesten door dit natuurverschijnsel eene onnoemelijke schade geleden. Het getal der ingestorte huizen bedraagt, over het geheel, ongeveer 2500; alle familiën leven thans onder den blooten hemel, onder boomen of loofhutten; een groot deel van den oogst is vernietigd; men schat het materiele verlies op 5 millioenen drachmen, dus veel meer, dan door het leger van den thans in Parijs en Londen zoo hoog gevierden *Ibrahim-pacha* in de jaren 1827 en 1828 is toegebracht.

GROOTBRITANNJE.

LONDEN, 20 Julij.

Twee regementen zijn naar de Kaap de Goede Hoop gezonden, om tot versterking van de troepen in deze kolonie te dienen. Volgens de laatste tijdingen van de Kaap, is het waarschijnlijk, dat de Kaffers, vóór de aankomst dezer ver-

sterking, zullen zijn geslagen en naar hunne wouden terug gedreven.

Sir R. Peel is in het Lagerhuis verschenen, leunende op een' stok, ten gevolge van het hem overgekomen toeval. Hij heeft op de voorste der oppositiebanken plaats genomen.

De Engelsche dagbladen van heden bevatten het verslag van een groot ongeluk, gebeurd op den spoorweg van de oostelijke graafschappen. De trein van Ipswich was twintig minuten te laat en liet juist zijne passagiers op het station van Stratford uit, toen een andere trein, komende van Romford, in volle vaart tegen den stilstaanden trein aanstiet. Volgens de officiële mededeelingen van den heer *Romey*, secretaris van de spoorwegmaatschappij, zijn er 30 a 40 gewond, waarvan 6 bijna doodlijk. Niemand echter is dadelijk op de plaats dood gebleven. Onder de gewonden, die deels naar hunne eigene woningen, deels naar het hospitaal der hoofdstad zijn vervoerd, telt men ook den heer *William Catton*, oud-gouverneur van de Engelsche bank. Als eene merkwaardigheid, moet bij dit ongeluk worden vermeld, dat al de kleederen der gewonden op de meest zonderlinge wijze verscheurd zijn.

De conducteur van den trein, die voortstoomde, niettegenstaande men hem de seinen gaf, om stil te houden (volgens het beweren van de seinwachters), is in hechtenis genomen. Deze beweert echter van zijnen kant, dat hem de seinen verkeerd waren gegeven, dat men, in plaats van naar boven, naar beneden had geseind. Hoe het zij, de justitie doet het ijerigste onderzoek. De maatschappij zal door dit verlies eene schade lijden van 6 a 7000 £. — Wij zien de nadere bijzonderheden omtrent deze nieuwe ramp op de spoorwegen te gemoet.

Van den 22sten. De minister *J. Russell* heeft eergisteren in het Huis der Gemeenten zijn plan van eene nieuwe suikervet medegedeeld. Hetzelfde strekt hoofdzakelijk, om het thans bestaande verschil tusschen de regten van de uit vreemde landen aangevoerd wordende suikers te doen vervallen; — deze suikers, hetzij dezelve door slaven-arbeid of door vrije lieden vervaardigd zijn, tot Julij 1847 gelijkelijk met een regt van 21 schellingen per centenaar te belasten; — dit regt in de daarop volgende vier jaren trapswijze te verminderen tot het bedrag van 14 schellingen, hetwelk thans van de uit Britsche koloniën afkomstige suiker geheven wordt, — en vervolgens van alle soorten zonder onderscheid dit regt van 14 schellingen te blijven heffen.

Er hebben, in het noorden van Ierland, noodlottige botsingen tusschen de Protestanten en R. Catholijken plaats gehad. De Orangistische loges hebben, even als naar gewoonte, door processien, den verjaardag van den slag van *Aughrim* gevierd, welke door de troepen van Koning *Willem van Oranje* op de partigangers van Koning *Jacob* is behaald. Deze processien hebben tot oploopen aanleiding gegeven, welke, vooral te Belfast en Newry, zeer ernstig zijn geworden, daar alleen de krachtdadige tegenstand en krachtontwikkeling van de militaire en burgerlijke magt paal en perk aan den onderlingen strijd maken konden. Niemand heeft er het leven bij ingeschoten, maar van beide zijden telt men een groot aantal gewonden.

Van den 23sten. Lord *Brougham* heeft in het Hoogerhuis aangekondigd, dat hij Vrijdag een voorstel zoude doen, ten doel hebbende, eenen maatregel af te keuren, welke zoude kunnen strekken om regstreeks of zijdelings den slavenhandel te bevorderen. Zeker is het, dat de partij, die besloten heeft, om de wet op de suiker te bestrijden, omdat zij in geen deele de slavernij wil voorstaan, eene magtiger oppositie zal wezen, dan die, welke zich tegen Sir R. Peel heeft verzet, toen hij de graanwet wilde doen aannemen.

Lord *George Bentinck* heeft in het Lagerhuis aangekondigd, dat hij het volgende amendement zal voorstellen op het wets-ontwerp nopens de suiker: „Bij den tegenwoordigen toestand van de suiker-teelt in de Oost- en West-indische bezittingen van Engeland, is de voorgestelde vermindering der regten op de vreemde suiker, welke door slavenarbeid wordt verkregen, onregtvaardig en onstaatkundig, dewijl daardoor het voortbrengen door vrijen arbeid wordt tegengewerkt en aan den slavenhandel op nieuw voedsel wordt gegeven.” Dit amendement is gisteren in ernstige overweging genomen door de leden der behoudende partij; lord *Stanley* en vele invloed hebbende personen woonden de vergadering bij.

De bekende luchtreiziger *Green* te Londen heeft in den avond van den 20sten, in gezelschap van 12 dames en een' heer, met zijnen reusachtigen ballon eene luchtzeire ondernomen dwars over de hoofdstad. Na een' togt van 52 minuten, is hij goed en wel in het graafschap *Essex* op eene weide nedergekomen.

De *Singapore free Press* van den 28sten Mei verhaalt, dat een Deensche oorlogsschooner van 18 stukken door zeeroovers vernield is in het gezigt van de kust van Banca (Molukken). De flottille der zeeroovers, zegt dat blad, telde 40 booten, elk met 60 man en een slangstuk voorzien. Na den schooner door enterling genomen te hebben, hebben de booswichten de geheele bemanning vermoord en het schip geplunderd en eindelijk laten zinken. Vervolgens zijn zij op het eiland Banca aan land gegaan, hebben een dorp vernield, alles, wat hun weerstand bood, om het leven gebragt, en een vrij groot aantal inwoners, vooral vrouwen en kinderen, als slaven medegenomen. Men zegt, dat deze roovers aangevoerd worden door eenen afvalligen Deenschen officier, welke voor eenige jaren schandelijk uit de dienst was gejaagd. Vervolgens bij de roovers, welke die streken teisteren, eene schuilplaats gezocht hebbende, heeft hij de dochter van een hunner opperhoofden getrouwd en voert hen tegenwoordig in hunne rooftogten aan, die hij bij voorkeur tegen zijne landgenooten rigt.

FRANKRIJK.

PARIS, 21 Julij.

De spoorwegen hebben aan de omstreken der hoofdstad zoo veel levendigheid en drukte gegeven, dat er thans geheele dorpen, even geregeld als sierlijk gebouwd, oprijzen op die plaatsen, waar men te voren slechts eenige woningen zag. Deze nieuwe aanbouwingen geven welvaart aan plaatsen, die voor altijd schenen verlaten te zijn en welke de reiziger ter naauwernood bij naam kende.

De straatjongens van Parijs scheppen veel genoeg in het in brand steken van hoopen stroo, welke, bij het verhuizen, op eene of andere mestvaalt worden geworpen. Kortelings staken zij des nachts op het plein *du Parc Notre Dame* met phosphorike zwavelstokjes een' hoop stroo in brand. Spoedig stond de hoop in vlam en hiermede vergenoegden zij zich uitermate. Op eens worden zij in hun vermaak gestoord, daar onverwacht een mensch uit den brandenden hoop stroo springt, wiens kleederen geheel in brand stonden, die kermende de straat over vliegt, van de kaai in het water springt, en onder eene schuit van de waschvrouwen verdwijnt. De ongelukkige had zich in den hoop stroo te slapen gelegd. Toen

men hem uit het water haalde, was hij een lijk.

Een vreemd en zonderling voorval heeft de voorledene week te Halfaut plaats gehad. Eene vrouw had zich met haar nichtje, een vierjarig kind, naar het veld begeven, om een bos gras voor hare koe te halen. Het kind wilde ook gaarne een bosje hebben en de tante voldeed aan dat verzoek. Terwijl beiden naar het dorp gingen, kwam een ruiter achter haar aan. Het paard naderde het kind, pakte het bundeltje gras en met hetzelfde het kind, dat door het dier werd medegesleurd, in spijt van alle pogingen, welke de man, die het paard bereed, in het werk stelde, om het dier te dwingen los te laten. Het ligchaam van het kind werd deerlijk gewond; de tante, die haar nichtje wilde te hulp komen, werd omvergeworpen en mede ernstig gewond.

Mehemed-Ali heeft zich den 4den te Alexandrië ingescheept naar Konstantinopel. De tijding van deze reis, welke reeds sinds verscheidene dagen verspreid was, was aan velen ongelooflijk voorgekomen. De reis heeft eene gewichtige staatkundige bedoeling, daar zij niet minder is, dan eene formele erkenning van de souvereiniteit der Porte door den onderkoning van Egypte, welke zich tot dus verre als een van Turkije onafhankelijk heerscher had dogt voorkomen.

Van den 22sten. De *Moniteur* van heden bevat het besluit des Konings, waarbij 24 nieuwe leden voor de Kamer der Pairs worden benoemd. Daaronder telt men 16 voormalige Gedeputeerden, 3 leden van het Instituut, 4 generaals en een' ambassadeur. — De opposanten vermeenen, dat een aantal leden van de nu ontbondene Kamer, welke meenden gelijke aanspraak te hebben op deze vereering, doch niet in deze benoeming begrepen zijn, zich zeer ontevreden zullen betoonen over dit besluit, en dat de bewindslieden uit dien hoofde verzeeken, dat er nog eene tweede benoeming moet volgen, die echter wel waarschijnlijk achterwege zal blijven.

De volkstelling loopt alhier ten einde. De bevolking der hoofdstad is binnen vijf jaren met 90 a 100 duizend zielen vermeerderd. Zij bedraagt thans meer dan een millioen, de vreemdelingen, het garnizoen en de bewoners, die zich aan de telling hebben weten te onttrekken, niet medegerekend, en het getal dezer laatste is zeer aanzienlijk. Voegt men nu daarbij de inwoners van het regtsgebied der stad, dat inderdaad met de stad is vereenigd, dan kan men zonder overdrijving de bevolking schatten op 12 a 13 honderd duizend zielen. In 1831 bedroeg het aantal der gepatenteerden in de hoofdstad en het departement 51,751, in 1846 beloopt dit 82,347. De uitvoeren der Parijssche industrie beloopten over de eerste zes maanden van het jaar 74 millioenen 561 duizend francs, dus nagenoeg 3 millioenen francs meer, dan in de eerste helft van 1845.

De *Akhbar* deelt mede, dat de hertog van *Aumale*, op zijne terugreis naar Frankrijk, te Philippeville aan 25 personen een gastmaal heeft gegeven, voor hetwelk de restaurateur hem de matige rekening van 2500 fr. heeft overgegeven. De hertog heeft, in weerwil van dezen schandelijk overdeven' eisch, 3000 francs aan den bevelhebber der stad doen ter hand stellen. Deze zocht den hospes tot redelijke gedachten te brengen, die echter daarvoor geene ooren had en bij den prins eene klacht heeft ingediend. Men denkt, dat de prins even verstandig zal zijn als wijlen de hertog van *Orleans*, die, terwijl hij van paarden verwisselde en een kop bouillon gebruikende, daarvoor eene rekening van 500 francs ontving. De hertog stelde den maire 500 francs ter hand met verzoek, om, na den logementhouder billijkerwijze den kop bouillon te hebben betaald, de rest onder de armen te verdeelen.

Men heeft een begin gemaakt met de slooping van den vermaarden olifant van de bastille en weldra zal er niets van overblijven. Bij den eersten hamerslag, welken de werklieden op dezen onbehouwen klomp deden nederkomen, is er een zwerm ratten uitgekomen, waarvan men meer dan 200 stuks doodde. Deze olifant was van hout, overdekt met pleister, vervaardigd. Er was zeer weinig ijzer aan. Zoo als men weet, is er ernstig sprake, om eenen nieuwen olifant, volgens het oude model van de bastille, op het plein van de barrière du Trône op te rigten.

Van den 21sten. De verkiezingen leveren tot op dit oogenblik niets belangrijks op, dan alleen, dat de heer de *Lamartine* gezegd heeft, zich van de oppositie te zullen scheiden.

Volgens brieven uit Piëmont neemt de vijandelijke gezindheid, welke tusschen Sardinië en Oostenrijk bestaat, toe. Laatstgenoemde mogendheid had de uitlevering gevraagd van den graaf *Balbo* en den markies *d'Aziglio*, als ook het afzetten van den generaal *Villamarina*, minister van oorlog. *Karel Albert* heeft een weigerend antwoord gegeven. In Piëmont zullen weldra groote militaire evolutiën plaats hebben; bij die gelegenheid zullen in de omstreken van Turin 32,000 man vereenigd zijn.

BELGIE.

BRUSSEL, 22 Julij.

Wij lezen in de *Indépendance Belge* het volgende: Zoo op het oogenblik vernemen wij de aankomst te Brussel van den heer van *Zuylen van Nyevelt*, geattacheerd aan onze legatie in 's Gravenhage. De dépêches, welke deze heer ongetwijfeld moet hebben medegebragt, moeten eenig licht verspreiden over den juistten staat van de kwestie, en moet het ministerie, ten gevolge van dat gegeven licht, in staat zijn, eene bepaalde partij te kiezen ten aanzien van de bijeenroeping der kamers of tot de sluiting van de zitting. Van den anderen kant verzekert men ons, dat de heer *Mercier*, Vrijdag j.l. te Brussel aangekomen, den volgende dag naar Bergen is terug gekeerd, en dat hij daar voorbereidselen maakt, om op nieuw naar 's Gravenhage terug te keeren, niet om het geparapheerde traktaat te teekenen, maar om, naar men zegt, de onderhandelingen te hervatten. „Het is,” zoo vervolgt dit blad, „thans geoorloofd te gelooven, dat zich ons gouvernement tegenwoordig in een van de beide volgende gevallen bevindt: of de Koning der Nederlanden, handelende als absoluut soeverein, als autocraat, keurt zonder omslag het werk zijner gevolmagtigden af; verloochent hen, ondanks hunne hoedanigheid en niettegenstaande de getrouwheid, met welke zij voorzeker zijne gedachte en zijne instructiën gedurende de onderhandeling zullen hebben gevolgd, en weigert zijne goedkeuring aan hetgene tusschen hen en de Belgische gevolmagtigden overeengekomen en vastgesteld is; of wel maakt hij gebruik van de ongelooflijke lichtzinnigheid onzer ministers, en van de valsche stelling, waarin zij zich geplaatst hebben, om nieuwe concessiën te eischen. Meer dan eene omstandigheid zou ons de eerste onderstelling doen gelooven, en evenwel zou de waardigheid des lands gebiedend onmiddellijk de terugroeping van onzen vertegenwoordiger te 's Gravenhage hebben gevorderd. Maar wanneer de tweede onderstelling zich verzeventlijkt, dan komt het ons voor, dat het ministerie genoeg gevoel van de waarde zijner pligten hebben moet, om te begrijpen, dat het onmogelijk is, iets te eischen buiten hetgene in het vóór den 7den dezer maand geparapheerde traktaat is vervat.”

Van den 24sten. Ten gevolge van den aankoop van uit Antwerpen gekomen granen, door toedoen van het stedelijk bestuur van Arlon, zijn de prijzen der granen op de markt dier stad aanmerkelijk gedaald. Indien het land zoo gunstige resultaten oplevert als het belooft, zal de oogst van 1846 al de rampen van dien van 1845 vergoeden.

— Wij laten hier volgen de vergelijkende tabel van de invoeren van Nederlandsche producten, gedurende de vijf eerste maanden van 1845 en die van 1846:

	1845.	1846.
Koffij..... kil.	3,016,614	884,783
Gevezen..... „	1,845,500	307,650
Tarwe..... „	4,167,668	1,743,507
Gerst..... „	9,501,995	2,384,236
Haver..... „	2,303,140	449,495
Tabak (in bladen)..... „	276,538	131,993

Hieruit blijkt, dat, zoo er sedert het begin van den tatiën-oorlog eenige vermindering plaats heeft op de Belgische invoeren in Nederland, de consumtie van Nederlandsche producten in België in gelijke mate afgenomen is, hetwelk ten duidelijkste doet zien, dat het handels-geschied voor beide landen even schadelijk is.

Van den 25sten. Op de aardappelenmarkt te dezer stede heeft eene groote beweging geheerscht, doordien personen, daartoe door het stedelijk bestuur aangesteld, aan het volk, dat in grooten getale aanwezig was, te kennen gaf, dat voor een zak aardappelen, wegende 100 ponden, niet meer dan 5 of 6 francs moest worden betaald. De verkoopers wilden niet onder de 10 francs verkoopen. Zij, die meer boden, werden door de politie gearresteerd. Het gevolg hiervan is geweest, dat vele logementhouders en anderen, die aardappelen moesten hebben, na afloop der markt, 15 francs voor den zak hebben moeten betalen.

NEDERLAND.
’s GRAVENHAGE, 24 Julij.

Z. M. de Koning wordt heden avond laat in deze residentie terug verwacht.

— In het begin der aanstaande week (men wil Dingsdag) wordt Z. M. te Schiedam verwacht, welke stad Z. M. na Hoogstedselzels troonbeklimming nog niet heeft bezocht. Hoogstedselz zal den 3den Augustus, na de wedloopen te Scheveningen, zich over Coblenz naar Luxemburg begeven. Hoogstedselz afwezigheid zal niet langer dan 8 à 10 dagen duren.

Een piket kavallerie heeft onder bevel, om in het begin der volgende week naar Schiedam te vertrekken.

— Z. Exc. de minister van financiën is sedert gisteren ongesteld.

— Op den 3den Augustus e.k. zal, na de wedloopen, aan het badhuis een groot diner tusschen de heeren leden van het stedelijk bestuur dezer residentie en van de sociëteit tot verbetering van het paardenras plaats hebben.

— Eergisteren avond zijn alhier aangekomen, en aan het Hotel de Bellevue afgestapt de generaal-majoor Solimanpacha, bevelhebber van het Egyptische leger, vergezeld van den beroemden Franschen schilder Horace Vernet met gevolg, beiden laatstelijk komende van Brussel.

— Op den 11den dezer is, bij arrest van het provinciale hof in Zuid-Holland, veroordeeld Jannetje Telleur, eene 23jarige dienstbode uit Leiden, tot eene gevangenisstraf van drie dagen, en zulks als schuldig aan diefstal in dienstbaarheid gepleegd. Het is waar, zij had gestolen bij hare meesters H. J. Meerburg en Adelheid van der Sand, huisvrouw van P. v. Leeuwen te Leiden, maar wat? dertien aardappelen, die zij van een geteld getal van 150 had afgenomen, om, zoo zij zeide, die in de kachel te braden en alzoo te snoepen.

— Men verneemt van een’ ooggetuige, dat eergisteren gevangelijk te Breda zijn binnengebragt twee manspersonen, die zich hadden onledig gehouden, op het platteland het aardappelenloof, of de groene struiken, met vitrioololie of sterkwater te bestrijken, om wellicht daardoor de landlieden, door de verwerkte zwarte vlekken, te doen denken, dat de ziekte in hunne aardvruchten heerscht, en misschien nog om andere redenen; ook verhaalt men, dat de gevatte lieden slechts werktuigen zouden zijn.

— Ook in een Belgisch dagblad wordt gemeld, dat dezer dagen te Dendermonde drie opkoopters van aardappelen zijn gearresteerd, die een bedervend vocht op de te veld staande aardappelen goten met het doel, om de planten te doen sterven.

AMSTERDAM, 25 Julij.

Gisteren avond is Z. M. de Koning, vergezeld van Hoogstd. adjudanten, met het stoomjagt de Leeuw aan ’s Rijks werf alhier aangekomen en vervolgens omstreeks 10 uren met eenen speciaal spoorwag naar ’s Hage vertrokken en aldaar te 11 uren 45 minuten aan het paleis afgestapt.

HAARLEM, 23 Julij.
Heden werd de negenveertigste Algemeene Vergadering van de Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering van Nijverheid gesloten. Behalve de reeds vermelde bekrooning, is in deze bijeenkomst geene medaille uitgereikt, en heeft nog slechts de heer Schwerein de geldelijke aanmoediging ontvangen, die hem voor het tweede jaar van het werken zijner fabriek van vensterglas is toegekend. Voor het overige is in deze vergadering onder anderen gebleken, in welken bloeienden toestand de maatschappij verkeert, hoe het aantal harer leden jaarlijks blijft toenemen, en dat er ook weder in het laatste jaar een nieuw en bloeiend departement is opgericht. De geprojecteerde herziening der wetten heeft in deze vergadering niet plaats gehad, maar zal ten volgende jaren plaats hebben, zullende inmiddels de nadere aanmerkingen der departementen op de ontworpen wetten worden te gemoet gezien, en gevoegd bij het wets-ontwerp zelf.

Van den 25sten. Gisteren is door den visscher van der Werf gevangen en aan het strand gebragt een vreemd walvischaardig dier, ter lengte van 9 a 10 Ned. ellen, hetwelk bij nauwkeurige beschouwing is gebleken te zijn de Hyperoodon van Bausard, ook wel genoemd de Hyperoodon Butzkopf. Het ligt nu op het strand.

ZWOLLE, 23 Julij.

Heden namiddag om half één arriveerde Z. M. onze geëerbiedigde Koning met H. D. stoomjagt de Leeuw voor Kampen. Onder het uitbundigst gejuich stapte Z. M. aan wal, en reed, vergezeld van Z. E. den heer staatsraad gouverneur, den heer burgemeester van Kampen, enz. langs den schoonen Buitenkant en vervolgens door de stad naar de tentoonstelling. Z. M. bezigtigde met de meeste belangstelling de voorwerpen, door het industriële Overijsselsche aldair ten toon gespreid.

Na ruim één uur tijds met H. D. gevolg tusschen de voortbrengelen onzer provinciale nijverheid doorgebragt, en daarover Zijne hooge tevredenheid te kennen gegeven te hebben, verliet Z. M. de sierlijke zalen en begaf zich naar de Nieuwe Stadsberg, om aldaar een dejeuner te gebruiken, dat van wege de stad Z. M. werd aangeboden.

Bij de intrede van dit gebouw viel de echtgenoot van den heer K. van Hulst Z. M. te voet, reikte H. D. een verzoekschrift toe, waarin te kwijtschelding vroeg van de twee jaren gevangenisstraf, waartoe haar echtgenoot is veroordeeld, en sprak den Koning, die haar dadelijk minzaam ophielp, eenige woorden toe.

De ed. achtb. heer van Stoetwegen ondersteunde deze bede, op welke Z. M. een bemoedigend antwoord gaf.

Gedurende het dejeuner voerde de muziek der schutterij onderscheidene stukken uit.

Na den afloop hiervan, scheepte Z. M. zich weder op het stoomjagt in, en verliet Kampen, om over den IJssel naar het Katerveer bij Zwolle te stoomen.

Statig werd het schoone stoomschip over de effene vlakke van den breeden IJssel voortgestuwd.

Al spoedig verspreidde zich het gerucht binnen deze stad, dat Z. M. des namiddags herwaarts tot aan het Katerveer stoomen, aldaar aan boord der boot overnachten, den volgende morgen zijn intogt binnen de hoofdstad der provincie doen, en onmiddellijk audiëntie verleen zou. Eene talrijke menigte begaf zich naar den IJssel, vond aldaar het Koninklijk stoomjagt reeds aan den wal, en begroette Z. M., die onder de tent op het dek zat, met de meeste hartelijkheid. Onder luid hoerz en het aanheffen der volksliederen, waarna

Z. M. met welgevallen luisterde, vestigde de steeds aangroeiende menigte het oog op den geliefden Vorst, en Z. M. genoot verder, terwijl Z. Exc. de heer staatsraad gouverneur een bezoek aan Z. M. gaf, den heerlijken avond, onder de vrolijke tent, aan het Katerveer.

— Woensdag 11. is de gewone zitting der Prov. Staten van Overijssel voor het jaar 1846 gesloten, nadat dien morgen, na eene allerbelangrijkste beraadslaging, het ontwerp-reglement van orde voor de Overijsselsche Staten met eene meerderheid van 48 tegen 3 stemmen en die des Voorzitters is aangenomen.

Van den 24sten. Heden morgen te 9 uren reed Z. M., vergezeld van den heer staatsraad gouverneur, onze stad binnen en door de digte volkscharen heen naar de woning van Z. E. den staatsraad gouverneur, waar eene druk bezochte audiëntie plaats vond, die te 12 uren was afgelopen.

Na eenige oogenblikken toevens, heeft Z. M. te half een onze stad weder verlaten, en zich aan boord der stoomboot de Leeuw begeven, om den IJssel weder af en naar Amsterdam te stoomen, van waar Z. M. nog dezen avond langs den spoorweg naar ’s Hage zou terug keeren.

— Men roemt zeer de gulheid en onbekrompenheid van den Koning, in de zalen der tentoonstelling te Kampen betoond, daar hij eene aanzienlijke som (men zegt voor f 2400) tot aankoop van onderscheidene voorwerpen, zoowel die door hem met veel smaak werden uitgekozen, als die hem om wille der vervaardigers werden aangeboden, besteed, en voor honderd loten in de na te houden loterij ingeteekend heeft.

— Onder de bijzonderheden van Overijsselsche etiquette, die ons heden morgen bij de audiëntie opvielen en hinderden, neen ergerden, kunnen wij niet voorbij, de voorbeeldloze minachting, aan het Provinciaal Gerechtshof betoond, te signaleren. Dit collegie, wat in den regel, na het Provinciaal Bestuur, als het eerste eener provincie wordt aangemerkt, en ook inderdaad het eerste is, was ter audiëntie opgekomen, niet bij commissie, maar en corps. Dat nu Gedeputeerde Staten voor hetzelfde werden toegelaten, schoon wij het fout achten, transeat! Maar dat men daarenboven de officieren der schutterij, de commissiën uit de respectieve Stedelijke Regeringen, de Schoolcommissie, de respectieve commissiën uit Kerkbesturen, enz., allen bij de toelating liet voorafgaan en het Provinciaal Gerechtshof en corps gedurende al dien tijd niet alleen liet wachten, maar zelfs dit hooge ligchaam, met deszelfs achtbaren grijsen Voorzitter aan het hoofd, nog eerst eenmaal te vergeefs van de antichambre den gang door tot voor de deur der zaal liet komen, waarna hetzelfde, in de antichambre terug gekeerd, nog eene geruime poos wachten moest; dit ergerde ons ten hoogste. Dat men zich niet ontziet, bij de uitnodiging van verschillende autoriteiten, als: leden der Gedeputeerde Staten, den militairen kommandant der provincie, de burgemeesters der steden Zwolle en Kampen, chambellans, enz. tot het dejeuner (hoe kort dit dan ook geduurd hebbe), hetwelk aan Z. M. door den Gouverneur onzer provincie is aangeboden, kennelijk en opvallend het geheele Provinciaal Gerechtshof te passeren, door deszelfs President daarbij niet te noodigen, moet men duld; hoe stuitend dit ook zij; Z. Exc., kan men zeggen, heeft regt, om bij zich ten eten te vragen, wie hij wil. Maar men heeft geen regt, om bij eene openbare audiëntie een der eerste, zoo niet het eerste collegie eener provincie op dergelijke wijze in eerbied te kort te doen. Wie daarvan de schuld draagt, wie zich aan zoodanige waarneming zijner functiën schuldig gemaakt heeft, weten wij niet; maar evenmin begripen wij, hoe men onder de oogen des Konings zoo hoogst opvallend de etiquette jegens de Regterlijke magt durft schenden; en wij hopen, dat ons Provinciaal Gerechtshof door gepaste maatregelen zal weten te zorgen, dat in hetzelfde niet andermaal de Regterlijke magt zoo schandelijk worde gekrenkt.

— Een aantal personen van minderen rang, die aan Z. M. onderscheidene verzoeken te doen hadden, zoo als de dochter der wegens vergrijp tegen de zeden veroordeelde vrouw R., die genade voor hare moeder wilde vragen, zijn ter audiëntie niet toegelaten, doch verzocht, om zich aanstaanden maandag des middags te twaalf uren aan het gouvernement te bevinden, om hunne belangen aan den heer staatsraad gouverneur voor te dragen.

— De benoemingen tot ridders, heden morgen door Z. M. gedaan, zijn de volgende: tot commandeur van de orde van den Nederlandschen Leeuw, Z. Exc. J. D. grave van Rechteren tot Ahnen, staatsraad gouverneur der provincie Overijssel; tot ridders van die orde: de heeren jhr. mr. Wittevaal van Stoetwegen, burgemeester van Kampen; H. C. van der Veen, gepensioneerde kapitein in Indische dienst, majoor der schutterij te Kampen; mr. B. R. Roijer, oudste wethouder van Zwolle en lid der Provinciale Staten.

Wat de eerste beteekent, begrijpt niemand; de tweede lag in den aard der zaak, als de hoogste autoriteit der stad, die een speciaal bezoek ontving; de derde zal wel het meest verdiend zijn; de vierde lag aan de beurt voor de stad Zwolle, en had het niet verbeurd door, bij gelegenheid van de behandeling van het nieuwe reglement van orde, zich den eersten dag door bezigheid, den tweeden dag door wij weten niet wat te laten verhinderen, de Staten-vergadering bij te wonen.

— Bij het afscheid aan het Grootte Veer stelde Z. M. den heer gouverneur nog twee ridder-orden ter hand, om dezelve uit te reiken aan de tot die waardigheid benoemde heeren: mr. P. M. van Goens, procureur generaal bij het prov. gerechtshof van Overijssel, en dr. I. van Deen, geneesheer te Zwolle.

— Naar wij vernemen, is er laat gegeven, dat het stedelijk muzikkorps heden avond eene serenade brengen moet aan den nieuw benoemen commandeur en de ridders der Leeuwenorde te dezer stede. (Overijssel.)

UTRECHT, 26 Julij.

Per Overland-Mail zijn berigten uit Batavia tot den 26sten Mei. De expeditie naar Balie was van Batavia vertrokken. Aan boord van de Hugo Grotius, de Waterloo, Johanna Maria en andere vaartuigen zijn 1400 man en eene batterij ingescheept, en den 26sten naar Soerabaja gezeild, onder geleide van Z. M. brik de Windhoed en den schoener Circe, om zich aldaar te vereenigen met de schepen Koning Willem II, de Ceres en eenige stoombooten. De expeditie zal uit 2000 man landingstroepen bestaan, onder bevel van den kolonel Bahker.

ASSEN, 23 Julij.

De heer mr. G. J. Fabius deed bij het stedelijk bestuur aangifte van omstandigheden, welke hetzelfde, volgens de stedelijke keur, tegen de verspreiding van algemeene en besmettelijke ziekten, verplichtten, den toestand der zieken ten huize van dien heer door een’ geneeskundige te doen opnemen. Den daartoe afgezonden geneeskundige werd de toegang geweigerd. Deswege voor het kantongeregte gedagvaard, werd de heer Fabius heden morgen tot de tegen die weigering bij de stedelijke keur bedreigde boete veroordeeld.

GRONINGEN, 27 Julij.

Op den 25sten Julij j.l., omstreeks 2 uur des morgens, is er brand ontstaan in de behuizing van HARBERT TRABES NIEBOER, landbouwer te Nieuwolda, met dat gevolg, dat het geheele huis, behalve twee afzonderlijk staande wagenschuurtjes en eene stookhut, eene prooi der vlammen is geworden. Deze brand, welke zeer waarschijnlijk is ontstaan door het broeijen van het hooi, is eerst ontdekt door de knechten, die daardoor ontwaakt zijn. Er viel echter, niettegenstaande alle aangebragte hulp, aan geene redding van het woonhuis, de schuur en van het zich in de schuur bevindende te denken; zoodat het voorhanden hooi, 4½ bundel wintergerst, drie boerenwagens, benevens het zich daarop bevindende, den dag te voren gebruikte raapzeil en toebehooren, dorschblok en eenige andere gereedschappen, mede eene prooi der vlammen zijn geworden, terwijl men vermoedt, dat van de plus minus 150 mudden gedorschen, in de schuur aanwezige, koolzaad, ½ gedeelte verloren zal zijn gegaan. De goederen, in de woonkamers en in den kelder voorhanden, zoo mede ook de kleederen der dienstboden, zijn gered. Men verneemt, dat de behuizing tegen

brandschade is verzekerd. Doordien de wind zacht en ongunstig was, zijn de belendende gebouwen van den landbouwer FOCKENS gelukkig bewaard gebleven.

Volgens de jaarlijksche verslagen wegens den toestand der verschillende provinciën, die in de laatste vergaderingen der Provinciale Staten zijn uitgebragt, bedroeg de bevolking van het Koninkrijk op den 1sten Januarij 1846, vergeleken met die op den 1sten Januarij 1845:

	1845.	1846.
in de provincie Noord-Brabant.....	386,561	390,868 zielen
„ Gelderland.....	383,185	386,468 „
„ Zuid-Holland.....	553,356	558,837 „
„ Noord-Holland.....	463,916	468,737 „
„ Zeeland.....	165,149	157,062 „
„ Utrecht.....	151,663	153,083 „
„ Vriesland.....	241,551	245,266 „
„ Overijssel.....	209,339	211,279 „
„ Groningen.....	187,146	189,714 „
„ Drenthe.....	79,110	80,978 „
In het hertogdom Limburg.....	196,644	197,956 „

te zamen 2,987,570 3,019,748 zielen

Bevolking op den 1sten Januarij 1845..... 2,987,570 „

De bevolking was dus op den 1sten Januarij 1846 vermeerderd met..... 32,178 „

De vermeerdering van bevolking bedroeg, volgens dezelfde verslagen der Provinciale Staten in het jaar 1844..... 30,135 „

De Kamper Courant van den 23sten Julij behelst het volgende artikel:

Reziekte.

Gedurig zie ik met smart openlijk vermeld in de couranten, dat op den stal van....., te....., een of meer runderen, door longziekte aangetast, zijn afgemaakt. Ja, dat men in de Prov. Vriesland nog verder gaat; dat daar bij het ontstaan der ziekte, al is het slechts bij één rund, de geheele stal vee zonder omwegen gedood wordt. Nimm, vindt men er bij vermeld, dat er middelen ter genezing zijn aangewend.

Zou zoodanige handelwijze, aan rede en Godsdienst getoetst, boven berisping zijn? — Ik weet, men antwoordt:

„Het geschiedt, om de verspreiding tegen te gaan.”

Zou de mensch vrijheid hebben, om zoo willekeurig over het leven dier zoo nuttige dieren te beschikken?

Is zoodanige handelwijze, onder beschaaftde menschen, wat meer is, Christenen, verantwoordelijk?

Ziet men niet de ziekte ontstaan op plaatsen, waar geen het minste blijk aanwezig is, dat dezelve van elders is aangebragt? — Licht er niet de schijn in, dat men den wijzen Bestuurder der wereld zijne, voor ons onbekende, doeleinden met geweld wil beletten?

Verraadt het niet stilzwijgend miskenning van doelmatige middelen, die den toets der zedelijkheid kunnen doorstaan, en zoo geloof aan het noodlot?

Dit alle zijn vragen, die ik mij meermalen voor den geest breng en oordeelde, eens onder de aandacht van het publiek te moeten brengen; vooral bij de zekere overtuiging: De Longziekte is niet ongeneeslijk.

Er bestaan middelen ter genezing niet alléén, maar ook behoedmiddelen tegen dezelve; zelfs bij runderen op stallen, waar deze ziekte reeds aanwezig is. — Eere dien eere toekomt! — Er is een veearts in Nederland, die de ziekte geneest, en het behoedmiddel tegen dezelve kent. — Getuige de stal vee van den heer J. VEURMAN, te Steenwijkerwold! — En deze is de heer GRONINK, veearts te Winterswijk, Prov. Gelderland. Een man, die wegens zijne verdiensten in dit opzicht waardig is openlijk bekend te worden, ja, als weldoener des menschedoms de edelste belooning waardig is, vooral in Nederland, waar de veestapel zulk een groot deel van ’s volks welvaart uitmaakt.

Toevallig met de groote bekwaamheden van dien veearts bekend geworden zijnde, gaf de ondergeteekende den heer J. VEURMAN, op wiens stal de ziekte zoo hevig woedde, en het afmaken aan de orde van den dag was, hiervan kennis. Deze vervoegde zich nu dadelijk per missive tot dien veearts boven genoemd. — Onverwilt zond de heer GRONINK een recept met de noodige inlichtingen. Weldra zag men na het gebruik der middelen het gezegende gevolg: de aangeastaste runderen genazen, en de overige bleven bevrijd. — Weken zijn sinds verlopen, en al het vee aldaar blijft gezond en in den besten staat.

Als middel in de hand der Voorzienigheid tot deze gezegende uitkomst, meen ik dit openlijk te moeten vermelden; opdat men bij voorkomende omstandigheden op middelen bedacht zij ter genezing, en dit zoogenoemde afmaken eindelijk eens moge ophouden.

OLDENMARKT, 15 Julij 1846. W. JONKERS.

Bij de Geboorte van „MARTIN, den vondeling.”

Donderdag, de 25ste Junij, was een groote dag voor de Parijzenaars; de lucht was bezwangerd met elektrische vonken; alle neringen stonden stil, de beurs was gesloten en eenige lieden beweerden zelfs, dat de zon was blijven stilstaan. Dit nu heeft men, wel is waar, niet met zekerheid kunnen te weten komen, — maar zeker is het, dat op dezen dag half Parijs in de rue valois staan bleef en angstige blikken naar een huis wierp, boven welks ingang een groote driekleurige wimpel wapperde en een groot bord hing met het opschrift Le Constitutionnel. De massa menschen groeide steeds aan, over de hoofden kon men loopen, totdat eindelijk de vleugelen van het bewuste huis zich openden; een algemeen „ah!” galmde door de lucht, toen de colporteurs van het dagblad, ten getal van 64, met zware pakketten beladen, de deur uitkwamen. Op dezen buitengewonen donderdag gaf de Constitutionnel het eerste hoofdstuk van MARTIN den vondeling, of de Gedenkschriften van een kamerdienaar, door SUE.

Hoed af! als ’t u belieft. Alle lees kabinetten waren stampvol en de koffijhuizen werden bestormd. In Frascati had men zich des avonds te voren reeds doen inschrijven, om den Constitutionnel te lezen en vóór alle lees-inrigtingen waren detachementen der burgerwacht te voet en te paard gestationeerd. Te 2 uren des namiddags reed de heer SUE incognito door onderscheidene kwartieren der stad, om den thermometer van het enthousiasme en de openbare meening waar te nemen. In de Marrit werd hij herkend; het volk wilde de paarden voor zijn’ wagen wegspringen; gelukkig ontkwam hij het door zich te vermommen. Des avonds was het lokaal van den Constitutionnel geillumineerd en bij den uitgever was het groot bal. De overheid had alle voorzorg genomen en geen ongeval stoorde de vreugde van den dag. MARTIN zal uit 36 deelen bestaan en zijne uitgave zal drie jaren duren. De heer KOLLMAN te Leipzig zal altijd een boekdeel vooruit zijn.

Iemand, die zich het eerste deeltje der KOLLMANSche uitgave per post komen liet en aan de vergaderde menigte op den 25sten wilde voorlezen, dat op den 26sten in den Constitutionnel verschijnen zou, was bijna als lasteraar en wegens faux door de SUE-isten aan stukken gescheurd geworden. Zoo gaat het!

P.S. Zoo even verspreid men het gerucht, dat „MARTIN” eigenlijk het werk zijt van den heer WESCHE, en dat de heer SUE hetzelfde slechts in het Fransch zou hebben vertaald. De indruk, welken dit gerucht maakt, is verschrikkelijk. ALEXANDER DUMAS zegt niets dan: „Haha.”

Tweede P.S. Men zoekt den heer WESCHE overal; onderscheidene hongerige uitgevers hebben eenen prijs op zijn hoofd gesteld. Moet een blijde dag nog zoo jammerlijk eindigen? Sommigen meenen, dat SUE reeds zoo veel franken heeft bijeengeschreven als hij puntjes heeft gezet op de i; anderen weer beweren, dat de heer SUE nooit puntjes zet!?

(Amh. Cour.)

Ingezonden Stukken.

De vereeniging der gemeenten Leens, Ulrum, Kloosterburen en Eenrum.

De voordragt van de HH. Gedeputeerde Staten aan de HH. Staten der provincie Groningen, in de zitting van Dingsdag, den 14den dezer, ter tafel gebragt, om deze gemeenten te vereenigen, heeft bij de ingezetenen van de Marne verschillende beschouwingen en denkbeelden over het al of niet wenschelijke daarvan doen ontstaan. Sommigen vermeenlen het eerste, als zullende door deze vereeniging meer klem en veerkracht aan het bestuur worden gegeven, ten gevolge waarvan de politie en vooral de administratieve politie aanmerkelijk zoude worden verbeterd, door vermindering der familierelatiën van de leden der tegenwoordige plaatselijke besturen zouden de gemeentelasten meer naar ieders relatief vermogen worden omgeslagen en tevens minder drukkend zijn, omdat men, in plaats van vier burgemeesters, secretarissen, gemeente-ontvangers, enz., slechts één burgemeester, één secretaris en één ontvanger zoude hebben te bezoldigen en minder kosten aan locaalhuur, vuur, licht, enz. enz. zoude hebben te betalen; terwijl men ook een meer ferm en zaakkundig personeel zoude mogen verwachten, waardoor de zaken spoediger en beter zouden worden afgedaan, dan thans het geval is.

Anderen vermeenlen, dat deze vereeniging, door grooteren afstand van het gemeentehuis en het kantoor van den ontvanger, groot ongerijf voor vele ingezetenen zoude opleveren, en dat de burgemeester en secretaris van deze vergrootte gemeente, eveneens als de grietmannen in het naburige Friesland, steeds uit de bevoorregte familiën zouden worden gekozen, terwijl boer en burger in niets meer in aanmerking zouden komen, dan in het betalen; zij vermeenlen in dezen maatregel van vereeniging eenen teruggang te zien naar het voormalige jurisdictierecht en het willekeurige gezag van de vroegere Ommelanden heeren, jonkeren, hovelingen, enz. enz.

Zonder ons echter met het meerder of minder gegrondheid der beschouwingen in te laten, willen wij de voorgestelde vereeniging alleen uit een topografisch en administratief oogpunt beschouwen.

Wanneer die vereeniging goed en nuttig is, dan vermeenlen wij, dat het wenschelijk zijn zoude, om ook het niet groote kerspel *Saaksumhuizen* daaraan toe te voegen. Immers, hierdoor zoude de nieuwe gemeente meer ronding verkrijgen, alsmede meerdere éénheid met betrekking tot de distrikten van onderscheidene takken van administratie en bestuur.

Tot het voormalig ambt de *Marne* behoorden eertijds al de dorpen en gehuchten, in de tegenwoordige gemeenten *Leens*, *Ulrum* en *Kloosterburen* gelegen. Tot het kerkelijke *Marne* of den ring *Leens* behooren niet Mensingeweer en Maarslag (onder de gemeente *Leens*), doch wel, behalve de overige dorpen in de drie even genoemde gemeenten, *Wierhuizen*, *Pieterburen*, *Westernieland* en *Saaksumhuizen*, waarvan de drie eersten onder de gemeente *Eenrum*, en het laatste kerspel onder de gemeente *Baflo* behooren; en wat den waterstaat betreft, zoo behooren alle landen van de vier gemeenten, die zouden worden vereenigd, onder het Houwer- en het Schouwer Zijlvest, als ook die onder *Saaksumhuizen*, gemeente *Baflo* gelegen, welke laatste in eene Ooster- en Westerkluft verdeeld zijn.

Saaksumhuizen is kerkelijk gecombineerd met het *Westernieland* (gem. *Eenrum*, ring *Leens*), en behoort ook sedert meer dan drie eeuwen tot het Zijlvest van Schouwerzijl, blijkens den inlatingsbrief van het jaar 1521, zoodat zij noch in kerkelijke, noch in Zijlvestenijzen met de Hervormde gemeente of de Schepperij van *Baflo-Rasquert* iets gemeen heeft, zijnde slechts in het burgerlijk bestuur onder de gemeente *Baflo* begrepen. — Wanneer men nu *Saaksumhuizen* aan de nieuwe gemeente de *Marne*, of zoo als men haar zoude willen noemen, toevoegde, dan zoude deze vereenigde gemeente bestaan uit den Ring *Leens*, waartoe ook zouden moeten behooren de heeren predikanten van *Eenrum* en *Mensingeweer*, — ook zoude deze gemeente bevatten de Schepperijen van het Houwer- en het Schouwer-zijlvest, en tot scheiding van de gemeenten *Baflo* en *Winsum* hebben de aloude grenslijnen tusschen het *Winsum*- en het *Schouwer-zijlvest*, waardoor de verschillende takken van administratie niet in elkander zouden inschieten. Zoodat wij het wenschelijk achten en bescheidenlijk in bedenking geven, of men ook *Saaksumhuizen* niet bij de vier meer genoemde gemeenten zoude moeten vereenigen en zamentrekken.

Vermoedelijk toch worden ook eerlang *Winsum*, *Baflo* en *Adorp*, — *Onderdendam* of *Bedum* en *Warfum*, — *Middelstum*, *Kanens* en *Usquert*, — *Uithuizen* en *Uithuizermeeden* vereenigd; dan dit ligt voor het oogmerk buiten de grenzen onzer beschouwing; ook durven wij ons in eene bijdrage voor een dagblad geene meerdere uitbreiding veroorloven, waarvoor het onderwerp anders zoo rijk aan stof is.

M.

Men ontwaart hier, zoo als overal in ons Rijk, meer en meer belangstelling voor den landbouw en de verbetering der gronden. Hier ontginnen van heidegronden, ginds land aanwinnen, hetzij door droogmaking van meren en plassen, hetzij door indijken van aan de zee ontwoekerde gronden. Dat de middelen, om zich van het water te ontlasten, hierbij eene hoofdrol spelen, is erkend, doch tevens ook, dat de werktuigen, die men tot de opruiming van het water bezigt, doorlopend onvoldoende zijn, zoo door geringheid van uitslag, als door kostbaarheid en tijdverlies. Menigeen maakt zich verdienstelijk in het opsporen van verbeteringen aan de in gebruik zijnde waterwerktuigen, doch met geen voldoende gevolg. Onze landgenoot de heer P. FADDERGON, P.Z.N., spoorde niet alleen de gebreken op aan de bekende werktuigen, maar hij slaagde er in, ons in den *Waterbreker* een werktuig te leveren, even eenvoudig in samenstel als vindingrijk en doelmatig, en waarvan de wateruitslagen verbazingwekkend zijn. Hij verspreidt in zijn onlangs bij den boekhandelaar LONDONCK te Amsterdam uitgegeven werkje: *Over de Wateropvoeringswerktuigen*, een licht, waaraan het ons ontbrak en dat om deszelfs nuttige strekking niet genoeg kan aangeprezen worden, opdat polderbesturen en ingelanden zelve kunnen leeren beoordeelen, wat hun welbegrepen belang vordert.

In onze nabijheid geroepen, om over de vervaardiging van een toestel in eenen grooten watermolen geraadpleegd te worden, heeft de heer FADDERGON ons het genoegen verschaft, het model van zijnen later nog veel verbeterden en geotrooijeerden toestel van den *Waterbreker* te kunnen bezichtigen, en dat heeft dan ook hier, zoo als elders, de hoogste belangstelling opgewekt. Ook hier erkennen hoog geplaatste ambtenaren van den waterstaat, professoren, geleerden en andere deskundigen het verdienstelijke der uitvinding, waarvan zoo veel nut voor ons Vaderland te verwachten is. — Zonder in verdere bijzonderheden over de uitwerking, welke met den *Waterbreker* verkregen wordt, te treden, stippen wij hier slechts het voordeel aan, dat er met dit werktuig geene te korten in den uitslag door nuttelooze kracht- en waterverspilling ontstaan, maar eene over-productie, die voorheen voor ongelooflijk gehouden werd, en waarvan het raadselachtige opgelost wordt, wanneer men de gronden onderzoekt, waarop de uitwerking berust en het model ziet werken. Het bewijs ligt daar, dat een molentje van 15,6 el rucht, van dit werktuig voorzien, 36 kubiek ellen water op 1,33 el hoogte in de minuut uitsloeg.

Het verwondert ons dan ook geenszins, bij het lezen van den brief, welken Z. K. H. de Prins van Oranje dezer dagen aan den heer F. heeft doen toekomen, dat Z. K. H. die zich zoo onderscheidt, om echt nationale uitvindingen op prijs te stellen, den uitvinder zijne hoogste voldoening heeft doen blijken en verlangt, dat een model van dat werktuig in de verzameling van modellen aan de akademie te Delft worde opgenomen, waar het zekerlijk als eene der belangrijkste en nuttigste uitvindingen prijken zal.

Pervloeiing van het ter school aangeleerde.

(Vervolg en slot van het laatstvolgende nummer.)

Herlezen wij al het voorgaande, dan vallen, bij juistere kennis der oorzaken, de beter gepaste middelen tot verbetering als van zelve in het oog.

Als eerste middel rekenen wij de zorg voor de verbetering der matressenscholen. Velerwegen bestaan bewaarscholen, die navolging in dezen verdienen. Men houdt zich daar alleen bezig met hetgene voor jonge kinderen waarlijk nuttig en geschikt is, ter ontwikkeling en versterking der zielvermogens, en ter voorbereiding voor het schoolonderrigt. Al wat buiten haar gebied gaat, laat men aan de school over, en men kan des te beter de eigene taak vervullen. Op den door de wet bepaalden ouderdom verlaten de kinderen deze schooltjes, opdat die geheel klein-kinderscholen blijven en niet ontaarden tot ondingen, welke noch lagere, noch matressenscholen zijn, geen vast doel kunnen hebben en weinig wezenlijk nut stichtten.

Werden alle matressenscholen naar die modellen hervormd, en handhaafde men de wet streng genoeg, dan ontving de lagere school op den rechten tijd leerlingen, welke met meer vrucht het onderwijs zouden genieten, wegens de betere fondamenteen, waarop de onderwijzer kon voortbouwen. Zoo zouden de leerjaren vrij algemeen tot 5 à 6 aangroeijen, al nam men, wegens vroegrijpheid onzer dagen, het kind met elf à twaalf jaren van de school. De leerlingen zouden dan meer grondig en vast bedreven worden, en de school zou naar regt gewaardeerd blijven bij ouders en andere invloed oefenende leden der samenleving. Zonder overhaasting kon de onderwijzer dan naar vasten gang alle vakken afwerken, en het ware hoofddoel van onderwijs zou niet behoeven veronachtzaamd te worden.

Zoo de school op deze wijze in staat geraakt, om voldoende resultaten op te leveren, dan zal niet alleen menige klagt wijken, maar ook het vertrouwen met de belangstelling winnen. Al willen dan kinderen de school gaarne vroeg verlaten, ouders zullen hen, meer dan thans, terug houden, omdat zij beter inzien, hoe velerwegen, bij overbevolking, toch geene mogelijkheid bestaat, om zoo vóór den tijd geplaatst te worden, waar men waant rijp te zijn, zonder dat het inderdaad zoo is. De volkomenheid der bekwaaming en vorming zou hierbij zeer winnen; want op die jaren komt belangstelling en lust der leerlingen dikwerf zoodanig boven, dat zij in één jaar meer vorderen, dan vroeger in twee, en bovendien verandert de afkeer tegen de school zoodanig in lust tot dezelve, dat zij dezelve ongaarne verlaten.

Onder zoodanige omstandigheden is er niet alleen minder vervloeiing te vreezen wegens vaster en volkomener kennis, groter lust en belangstelling, maar ook de middelen, door den heer SURINGA reeds vóór vele jaren aangeprezen, zouden of met vrucht door onderwijzers en ouders aangeraden, of zelfs ongezocht door sommige kinderen uitgelokt worden.

Die middelen bestaan vooreerst in het genot van avond- en herhalingscholen. Hoe weinig vindt men die onverbasterd! Eigenlijk moest de avondschool dienen voor leerlingen, welke des daags geenen tijd meer overig hebben tot genot van onderwijs. Treedt men dezelve binnen, dan ziet men er thans even zeer leerlingen der laagste dagschoolklasse, als der hoogste; want in plaats van ook tijd tot spel en uitspanning te geven, zenden velen de jonge kindertjes driemaal, in plaats van tweemaal, ter school. Of zij bij die overspanning werkelijk naar evenredigheid meer leeren, dit betwijfel gewis elk opvoedkundige met ons, al doet de onderwijzer dubbel zijn best, om met den hem alzoo verleenden tijd te woekeren voor het heil zijner leerlingen.

Gelijk de wet zes jaren als begin voor de lagere school stelt, zoo ook mogt zij wel voor de avondschool tien à twaalf jaren stellen, opdat zij, die reeds de dagschool missen, geene redenen vinden tot afkeer tegen de alleen voor hen bestemde avondschool, en de onderwijzer hunne hoofdzaak niet behoeve te versnipperen tot al die schadelijke onderdeelen. Ook hier zien wij, dat het bestaan des onderwijzers wel gedeeltelijk, niet hoofdzakelijk (gelijk thans nog velerwegen) moet afhangen van het getal zijner scholieren.

Herhalingscholen behoorden alleen te strekken voor jongelingen en jonge dochters, die, volkomen genoeg gevormd, alieën trachten te bewaren en uit te breiden wat zij bezitten. Velerwegen bestaan dezelve niet; zijn zij al aanwezig, dan vindt men er den twaalf- tot den veertienjarigen, die op de avondschool te huis behoort. Juist daarom schuwen de even genoemde dezelve; want de moedwillige knaap en de tot inkeer komende jongeling verdragen elkander zeer slecht.

Ook deze onevenredigheid kan, bij goeden wil, door juist bepaling weggewonnen worden, tot groot voordeel voor het behoud van de vruchten onzer anders zoo prijzenswaardige schoolinrigting, die door buitenlanders herhaalde malen geprezen is, maar bij binnenlanders doelloos blijft, omdat het ééne rad niet behoorlijk in het andere sluit, tot goeden voortgang des geheels.

Schoolbibliotheken bestaan er nog minder, dan herhalingscholen. Regt anders moest dit zijn; want te veel dringt de romantische geest door en breekt af, wat waarlijk nuttig is.

Ook wegens gemis van voorheen gebezigde leerboeken, omdat, zoo als wij boven aanmerkten, de schoolfondsen en leverancien van leermiddelen die minder verkrijgbaar stellen; juist daarom zou eene volledige boekverzameling, al was het alleen van gebezigde schoolboeken, voor het behoud van het eenmaal geleerde, hoogst wenschelijk zijn.

Bijeenkomsten der jongelieden bij zanggezelschappen en andere, onder leiding of deelgenootschap van hunnen gewezen onderwijzer, zou voor dezelve in vele opzichten, en ook ter voorkoming van het onderhavige kwaad, regt heilzaam kunnen werken.

Werden deze middelen in het werk gesteld en naar waarde behartigd, dan zou ons Schoolwezen meer winnen in bloei, vertrouwen en belangstelling, — menige klagt verdwijnen, het genoegen en nut van onderwijzers en leerlingen evenzeer toenemen als de welvaart des volks en der Christenheid.

ROTTERDAM, 22 Juli. De weleerw. heer J. R. EILERS KOCH, Evangelisch Lutherisch predikant te Wildervank en Veendam, heeft voor het op zijn eew. uitgebragt beroep, tot predikant bij de Evangelisch Lutherische gemeente alhier, bedankt.

ARNHEM, 25 Juli. Wij vernemen, dat de tot predikant alhier beroepen heer BENNIX JANSZONUS die beroeping, onder inwachtiging der koninklijke goedkeuring, heeft aangenomen: zoodat de bestaande vacature spoedig, hopen wij, zal worden vervuld.

ZBETIJDINGEN.

Gepasseerd te Rensburg den 18 Juli, kapit. de *Vries Hoop* op Welvaart, van Windau n. Cattingzijl; den 17den de *Jonge Sikkolina* Hooites, Prins Eendragt en *Kremer* Elisabeth, alle drie van Demmien n. Schiedam; de *Jonge Hillechiens*, van Demmien n. Rotterdam; de *Jonge Catharina* en *Fokkes* de 4 Gebroeders, beide van Wismar n. Amsterdam; *Brons* Helena Brons, van Stettin n. Vegesack; *Giezen* Geerdina Beerta, van Hamburg n. Wismar; *Beerta* jonge Johannes, van Hamburg n. Koningsbergen; den 18den de *Jonge Annechiens*, van Amsterdam n. Stettin; de *Jonge Jantina*, van Amsterdam n. Koningsbergen; *Kloint* Hendrika, van Antwerpen n. Koningsbergen; den 20sten van *Calcar* jonge Hero, van Wismar n. Rotterdam; *Scholtens* Onderneming, van Demmien n. Rotterdam. — Idem te Tonnigen den 18 Juli, *Drent* Anna Catharina, van Rostock n. Amsterdam; van der *Wouden* Hoop en Liefde, van Koningsbergen n. Rotterdam; den 17den *Bieze* Anna, van Riga n. de Maas; *Schaap* Alida Elzelina, van Rouaan n. Rostock; *Hofkamp* de 10 Gebroeders, van Rotterdam n. Stettin; *Bekkering* Vriendschap, van Amsterdam n. Stettin; *Wolhuis* v. r. Klasina, van Amsterdam n. Frederikstadt; de *Jonge* v. r. Martha, van Amsterdam n. de Oostzee; *Douwes* jonge Willem, van de Zoutkamp n. de Oostzee; den 18den *Huizinga* Annagena, van Anclam n. Amsterdam; de *Boer* Sap Hendrika, van Straalsund n. België.

Binnengekomen te Amsterdam den 23 Juli, kapit. *Ouwehand* de Hoop, van Hull; den 24sten *Kolk* Marchiena, van Newcastle; *Wierma* Herstelling, van Fiume. — Te Dordrecht den 22 Juli, *Pott* v. r. Lidja, van Stockholm. — Te Vlissingen den 21 Juli, *Douwes* Isabella, van Triest. — In het Vlie den 23 Juli, *Spijckman* Juliana Louisa, van Petersburg; den 24sten *Mulder* Marchiena, van Koningsbergen; de *Groot Bakker* Katharina, van Kroonstad; *Dreves* Henriette van Koningsbergen. — Te Liverpool den 18 Juli, *Bakker* Anna Hermanna, van Nantes; *Helmers* Hendrika Elisabeth; *Potjeveld* Albertina en den 20sten *Brouwer* Harmina, alle drie van

Rotterdam. — Te North Shields den 17 Juli, *Koopt* Lammechiens, van Rotterdam; den 18den *Zeistra* Fortuin, van Amsterdam. — Te Hull den 17 Juli, *Ouwehand* Germaia, van Harlingen. — Te Batavia den 22 April, *Kramer* Margaretha Ida en den 11 Mei *Verschuur* Louisa, beide van Rotterdam. — Te Straat Sunda den 6 Mei, *Post* Paulina, van Batavia n. Middelburg. — Te Falmouth den 21 Juli, *Smit* Maria, van Alexandria. — Te Leith den 17 Juli, *Huizinga* v. r. Frauke, van Emden. — Te Odessa den 6 Juli, *Lucht* Anna, van Amsterdam. — Bij Deal den 20 Juli, *Hansen* Catharina, van Antwerpen n. Liverpool. — Te Kroonstad den 12 Juli, *Steffens* Johannes, van Rotterdam. — Te Pillau den 13 Juli, *Rosena* Gesina, van Harlingen; *Scheepma* Luna, van Stavanger; den 15den de *Jonge* Maria, van Liverpool. — Te Swinemuade den 15 Juli, *Prunk* Hopende Zeeman, van Amsterdam. — Te Kopenhagen den 18 Juli, *Stuit* Johannes, van Bayonne. — Te Hamburg den 18 Juli, *Kuipers* de 3 Gebroeders, van Amsterdam; den 18den *Jonker* Alida, van Cardiff. — Te Bremerhaven den 18 Juli, de *Jonge* Alida, van Amsterdam.

Binnengekomen in het Vlie den 24 Juli, kapit. *Koning* Neptunus, van Newcastle, met verlies van de boot; *Greven* Libra, van Oosterruoe. — Te Brielle den 24 Juli, de *Boer* Anna Agatha, van Archangel. — Te Bolderaa den 13 Juli, *Drent* Engberdina Annachiens, den 14den *Kroon* v. r. Wicherdina, *Douwes* Johanna en *Meijer* Franciscus, alle vier van Schiedam. — Te Hamburg den 21 Juli, de *Vries* Tekela, van Bayonne; *Albers* Antina, van Antwerpen.

In lading te Londen den 21 Juli, kapit. de *Vries* Vriendschap, voor Antwerpen.

Vertrokken van Amsterdam den 22 Juli, kapit. *Kruze* v. r. Antje, naar Hamburg; den 23sten de *Boer* Helena Catharina, naar Archangel; *Puister* Rieka, naar Koningsbergen; den 24sten de *Groot* Catharina Engolina, naar Petersburg; *Gnodde* Aurora, naar Noorwegen; *Post* Fosca Helena, naar Newyork; de *Jonge* Goede Hoop, naar Petersburg; den 25sten *Wijkmeijer* Gesina, naar Marseille. — Van Kampen den 21 Juli, *Ketelaar* Jantina Hendrika, naar Hull. — Van Texel den 24 Juli, van *Wijk* Maria en *Mulder* Wilhelmina Arnolda, alle drie naar Batavia; *Gnodde* Kaashandel, naar Bordeaux; *Vos* Hoop op Eendragt, naar Nantes; *Nepers* Elisabeth en *Tippema* Vriendschap, beide naar Londen; de *Groot* jonge Cornelis en *Visser* Bernhard en Elise, beide naar Cardiff; de *Boer* Margina, *Ketelaar* Jantina Hendrika en *Engela* man Richard, alle drie naar Hull. — Uit het Vlie den 21 Juli, *Douwes* Eendragt en *Orre* de 2 Gebroeders, beide naar Petersburg; de *Groot* Arendina, naar Christiansand; *Dekker* Onderneming, naar Laurvich; *Mulder* Margaretha, naar Oudsoen; *Brandt* Catharina Sophia, naar Hamburg; *Visser* het Toeval, *Zeven* Concordia en *Veen* Elisabeth, alle drie op avontuur, den 23sten de *Jonge* jonge Pieter, naar Petersburg. — Van Brielle den 23 Juli, *Jonker* Gesina Harmina, naar Laurvich; *Prins* Hermanna Henriette, op avontuur; den 24sten *Kramer* Mentor, naar Archangel. — Van Helvoet den 24 Juli, *Stratingh* Helena, naar Lissabon. — Van Maastricht den 24 Juli, *Meijer* Vriendschap en *Brons* Fenna, beide op avontuur. — Van Vlissingen den 23 Juli, *Hanson* Margaretha Wilhelmina, naar Newcastle. — Van Batavia den 4 April, *Verschuur* Hendrick Gerardus, den 9 Mei *Brouwer* Broedertrouw en den 20sten *Jaski* Anna en Eliza, alle drie naar Amsterdam. — Van Marseille den 17 Juli, de *Boer* Hoop en Verwachting, naar Antwerpen. — Van Rouaan den 18 Juli, *Legger* Marchiena, naar Koningsbergen; den 20sten *Dreves* de 2 Gebroeders, naar Rostock. — Van Archangel den 2 Juli, de *Haan* Aleida Aleida, *Duit* Fennegina en van *Duinen* Alkanna Elisabeth, alle drie naar Amsterdam; *Lohman* Vesta en *Meppeled* Venilia, beide naar Schiedam; *Eddes* Concordia, naar Dordrecht; den 5den *Hazeuinkel* Helena, *Smit* Jantina Margaretha, van der *Wijk* Annagena en *Kuiper* Annechiens Elzina, alle vier naar Amsterdam; *Meijer* Maria, naar Schiedam. — Van Pillau den 15 Juli, *Boje* Sara, naar Amsterdam. — Van Dantzig den 14 Juli, *Meijer* Pieter, naar Edam; den 15den de *Vries* v. r. Johanna, naar Amsterdam. — Van Hamburg den 18 Juli, *Hazeuinkel* de 2 Gebroeders, naar Groningen; den 20sten *Joosten* Goede Verwachting, naar Leeuwarden; *Brouwer* de Hoop, naar Pillau. — Van Cuxhaven den 20 Juli, *Kramer* jonge Hendrickus, naar Kampen.

Vertrokken uit het Vlie den 24 Juli, kapit. de *Boer* Neptunus, naar Havana; de *Boer* Helena Catharina, naar Archangel; *Mulder* Marchiena en *Puister* Rieka, beide naar Petersburg; de *Groot* Bakker Katharina, naar Kroonstad; *Dreves* Hendrika, naar Koningsbergen; *Kraan* v. r. Helena en *Spruk* de 2 Gebroeders, beide naar Christiansand; *Legger* jonge Jacob, naar Noorwegen. — Van Helvoet den 25 Juli, *Oldenburger* Broedertrouw, naar Archangel. — Van Bolderaa den 15 Juli, *Potjer* Geertruida Jacoba, naar Eisen. — Van Stockholm den 15 Juli, *Kuiper* Wubbinna, naar Frankrijk.

Kapit. Arnold, van Rochefort in Texel binnen, rapporteert, den 16 Juli op 49° 31' N. Breedte, 4° 31' W. Leugte geseind te hebben het schip *Oud Nederland*, kapit. de *Boer*, van Rotterdam n. Batavia.

Het schip *Zeelust*, kapit. de *Boer*, van Memel naar Harlingen, te Elsenaur met schade binnengelopen, heeft, na volbrachte reparatie, de reis weder voortgezet.

Het schip *Germania*, kapit. Evert, van Wolgast naar de Noordzee, is in den nacht van den 8 Juli onder Kulen met man en muis gezonken.

DELFTZIJL den 26 Juli. Binnengekomen den 23sten kapit. *Dorst* v. r. Magrietha, van Emden; *Bruinsma* jonge Jannetje, van Leer; *Dijkstra* Fenna en den 24sten *Wolkmann* Eenne Broeder, beide van Noorwegen; *Mulder* Biens en *Magrietha* en *Heins* Bouwina, beide van den Pr. Polder; *Pannenburg* v. r. Geertje en den 25sten *Rozeboom* de Onderneming, beide van Emden; *Boekhout* v. r. Eefke en *Arkema* v. r. Imke, beide van den St. Polder; den 26sten *Sicoma* v. r. Eeltje, van Noorwegen; de *Jonge* v. r. Aafje, van Emden; *Mulder* Anna, van Norden. — Vertrokken den 23sten *Klein* Jantina en *Leenhof* Stad Leer, beide naar Leer; den 24sten *Peters* Catharina en *Berends* Ije Joanna, beide naar Emden.

TERMUNTZIJL den 26 Juli. Binnengekomen den 20sten kapit. de *Vries* v. r. Anna en *Head* v. r. Anna, beide van Norderneijl. — Vertrokken den 21sten *Douwes* de Venus, naar Norden; *Lamping* de 3 Gebroeders, naar Leer; den 23sten *Bartels* Catharina en *Buss* v. r. Aagje, beide naar Norderneijl.

ZOUTKAMP den 26 Juli. Binnengekomen den 26sten kapit. *Bolhuis* Roelina Gesina, van Riga. — Vertrokken den 24sten *Swiers* de Hoop, *Rasker* Berendina, *Rasker* Toekomende Vrouw en *Ellens* Lammechiens, alle vier naar Londen; *Wolthekker* Sophia Klasina, naar Newcastle; *Olthoff* Abeldina, naar Noorwegen; *Pott* Jantina Annegina en *Blaauw* Gesina, beide op avontuur. — Zeilklaar, *Joosten* Alberdina, *Hangelbroek* Eendragt, *Hansen* Verwachting en *Oetjes* Alida Maria, alle vier op avontuur.

HARLINGEN den 25 Juli. Binnengekomen den 20sten kapit. *Dijkstra* de 3 Gebroeders, van Christiansand; den 25sten *Plukke* Totia, van Hamburg; *Brouwer* Elziena, van Laurvig; *Kok* Jan Frederik, naar Oosterruoe. — Vertrokken den 19den *Cuppen* Concordia, *Bakker* Egbertus, *Dekker* de Onderneming, de *Groot* Houthandel, *Visser* het Toeval, *Mulder* Margaretha, de *Groot* Arendina en den 21sten *Zwaal* Wilhelmina, alle acht naar Noorwegen.

Lijst der Nederlandsche Schepen, welke de Noord gepasseerd zijn.

16 Juli. *Koster*, Riga (Pekela), van Harlingen naar Riga. Pot, Catharina Elisabeth (Harlingen), v. Harlingen n. Memel. Boekhout, Anna Elisabeth (Pekela), v. Rotterdam n. de Oostzee. de Boer, Gesina (Veendam), v. Koningsbergen n. Amsterdam. Scherpbier, Jantina Frouwina (Pekela), v. Petersb. n. Zwolle. Boswijk, Jantina (Pekela), v. Wolgast n. Antwerpen. de Jonge, Weldaad (Pekela), v. Schiedam n. de Oostzee. Jongebloed, vrouw Maria (Rotterdam), v. Riga n. Rotterdam. Staveling, Christina Maria (Groningen), v. Riga n. Holland. Nagel, Maria (Purmerend), v. Riga n. Purmerend.

17 Juli. Broekema, Hillechiens Christina (Pekela), v. Riga n. de Maas. Bekkering, Catharina (Wildervank), v. Riga n. de Maas. Mulder, Eetiena (Veendam), v. Dantzig n. Amsterdam. Lukkien, de goede Hoop (Veendam), v. Dantzig n. Amsterdam. Bieze, Bouwina (Pekela), v. Petersburg n. Amsterdam. Tiktak, Alida Klasina (Pekela), v. Koningsberg n. Amsterdam. Pattje, Annechiens (Hoogezand), v. Schiedam n. de Oostzee.

18 Juli. Stuit, Johannes (Harlingen), v. Bayonne n. Kopenhagen. Kramer, Harmonie (Sappemeer), v. Stettin n. Rotterdam. Hazewinkel, de Merwestroom (Dordr.), v. Stokk. n. Dordr. Kiers, Margaretha (Amsterdam), v. Petersburg n. Amsterdam. Klasen, Vriendschap (Pekela), van Petersburg naar Nantes.

19 Juli. de Boer, Paulina (Dordrecht), van Riga naar de Maas. Uil, Sijbrand Jan (Woudendrecht), v. Petersb. n. Amst. en Rotterdam. Meijer, Pieter (Edam), van Dantzig naar Edam. de Grooth, de drie Gezusters (Harlingen), v. Riga n. Harlingen. Hendriks, Hillegonda Ida (Amsterdam), v. Nerva n. Amsterdam. Diepenbroek, Harmonie (Dordrecht), v. Riga n. Bremen. Schenk, Ida en Cornelis (Winschoten), v. Riga n. de Maas. Spruk, Alida (Winschoten), v. Riga n. Amsterdam. Schuur, Azatha (Pekela), v. Riga n. Amsterdam. Jonker, Zeldewrust (Sappemeer), v. Stockholm n. Rotterdam. Doewes, de Harmonie (Veendam), v. Petersb. n. Amst.

20 Juli. van Wijk, Jenny (Amsterdam), v. Amsterdam n. Petersburg. Schuur, Hildegarde (Wilderv.), v. Amsterdam n. Stettin. de Jonge, Gesina Jantina (Pekela), v. Riga n. Amsterdam. Bakker, Hendrika Marchina (Veendam), v. Riga n. Amst. — Amst. — Donema, Renske Hooites (Schierm.), v. Rotterdam. n. Petersb. Bieze, Vriendschap (Sappemeer), v. Amsterdam n. Memel. Duit, de jonge Hendrik (Veendam), v. Groningen n. Oostzee. de Jong, Pollax (Veendam), van Schiedam naar Riga. Bakker, Alexander (Amsterdam), v. Amsterdam n. Petersburg. Mellema, Hermanus Kesseljar (Schierm.), v. Amst. n. Petersb.

